

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu **S., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanému **I. B.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. Š. J., advokátom so sídlom v K., **o zaplataenie 2 895,09 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15 C 41/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 194/2010, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 194/2010 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal, aby žalovanému bola súdom uložená povinnosť zaplatiť mu sumu 2 895,09 € s príslušenstvom, ktorá predstavuje náhradu škody spôsobenej žalobcovi tým, že žalovaný od 1. januára 2005 do 20. júla 2005 neoprávnene odoberal plyn.

Okresný súd Košice - okolie rozsudkom z 23. októbra 2009 č.k. 15 C 41/2007-134 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 895,09 € v mesačných splátkach po 50 € a nahradiť mu trovy konania. Vychádzal z toho, že na číselníku plynomera merajúceho spotrebu zemného plynu na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného bolo zistené poškodenie overovacej značky a počítadlo plynomera nezaznamenávalo spotrebu plynu. Vec posúdil podľa § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z.z.“) a konštatoval, že neoprávneným odberom plynu je aj odber plynu meradlom (plynomerom), na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V prípade takého odberu zodpovedá vždy – bez ohľadu na zavinenie – odberateľ plynu. Výšku žalobcovej škody určil za obdobie od 1. januára 2005 do 20. júla 2005, pričom za obdobie od 1. januára 2005 do 30. apríla 2005 aplikoval vyhlášku Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 266/1999 Z.z. ktorou sa ustanovuje spôsob

výpočtu škody spôsobenej dodávateľovi plynu neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška č. 266/1999 Z.z.“) a za obdobie od 1. mája 2005 do 20. júla 2005 vyhlášku č. 155/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška č. 155/2005 Z.z.“). Vzhľadom na to, že v danom prípade nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, vychádzal z náhrady za odber plynu za obdobie od posledného odpočtu meradla do zistenia neoprávneného odberu plynu (§ 1 ods. 4 vyhlášky č. 266/1999 Z.z., resp. § 2 ods. 4 vyhlášky č. 155/2005). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukázaním na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 26. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 194/2010 napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania. Po doplnení dokazovania mal preukázané, že plynomer musel byť poškodený už pri odpočte plynu v júli 2004, pretože odvtedy nezaznamenával žiadnu spotrebu plynu, i keď žalovaný plyn odoberal. Uzavrel preto, že k neoprávnenému odberu došlo už pred 1. januárom 2005, pričom nemožno vylúčiť, že žalobca zámerne a účelovo posunul začiatok neoprávneného odberu na 1. január 2005, lebo tento časový údaj má význam z hľadiska posúdenia, ktorý právny predpis sa má použiť. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba žalobou uplatnený nárok posúdiť podľa § 30 ods. 3 zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 70/1998 Z.z.“), ktorý je založený na princípe zavinenia. Bolo preto na žalobcovi, aby preukázal, že žalovaný ako odberateľ zaviniť neoprávnený odber plynu. Žalobca to nepreukázal; sám pritom ale porušil ustanovenia § 24 ods. 3 a 5 zákona č. 70/1998 Z.z, lebo nezabezpečil zapojenie a udržiavanie meradla plynu a neprijal opatrenia proti neoprávnenej manipulácii s meradlom, meradlo na svoje náklady riadne neudržiaval a neoveril správnosť jeho merania. V nadväznosti na to odvolací súd dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, nepreukázal, že žalovaný neoprávnene zasiahol do plynomeru a že prípadne inak zaviniť škodu, náhrady ktorej sa žalobca domáha. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 30 ods. 2 písm. c/ zákona č. 70/1998 Z.z., a (navyše) ho aj nesprávne interpretoval. Toto ustanovenie totiž, rovnako ako neskoršia právna úprava daná § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z.z., zodpovednosť odberateľa

plynu za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti manipulácii, upravuje ako objektívnu zodpovednosť. Otázka zavinenia odberateľa je tu právne irelevantná. V súvislosti s touto argumentáciou žalobca poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 107/2008 a 4 Cdo 30/2009. V ostatnej časti dovolania namietal nesprávne skutkové zistenia súdov a zdôraznil, že porušenie overovacieho zabezpečenia na meradle nebolo zistené pred odpočtom v júli 2005. Samo zistenie nezmeneného stavu počítadla na meradle pritom ešte neindikuje neoprávnený odber plynu – nezmenený stav môže byť spôsobený aj neodoberaním plynu. Podľa názoru dovolateľa nie je opodstatnený ani záver odvolacieho súdu, že žalobca nesplnil povinnosti vyplývajúce mu z § 24 ods. 3 a 5 zákona č. 70/1998 Z.z. Pre posúdenie danej veci bolo určujúce, že porušenie overovacej značky meradla bolo zamestnancami žalobcu zistené v júli 2005. Keďže nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu, účtuje sa odber plynu v zmysle § 1 ods. 4 vyhlášky č. 155/2005 Z.z. odo dňa posledného odpočtu meradla do dňa zistenia neoprávneného odberu plynu (to znamená od 1. januára 2005 do 20. júla 2005). Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a prvostupňový rozsudok vo veci samej „potvrdiť“ a vo výroku o trovách konania zmeniť a priznať mu náhradu trov.

Žalovaný navrhol dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, ktoré preukázali, že plynomer nezaznamenával spotrebu minimálne od júla 2004. Pri dvoch odpočtoch odberu plynu v roku 2004 zamestnanci žalobcu nezistili žiadne porušenie plomby, i keď žalovaný v tomto období plyn odoberal. Trval na tom, že plynomer bol nefunkčný z iného dôvodu, než je porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), za ktorého koná jeho poverený zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je podané opodstatnene.

Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia (viď § 242 ods. 1 O.s.p.). V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p.

môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

1. Dovolací súd sa obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Procesné vady tejto povahy neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

2. Podľa názoru žalobcu spočíva napadnutý rozsudok na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V prejednávanej veci vychádzal odvolací súd z toho, že ak minimálne od júla 2004 došlo k nemeranému odberu plynu a bolo zistené poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii s plynomerom, treba žalobou uplatnený nárok na náhradu škody posúdiť podľa ustanovenia § 30 ods. 3 zákona č. 70/1998 Z.z., ktoré je podľa názoru odvolacieho súdu založené na princípe subjektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu.

2.1. V zmysle § 30 ods. 1 písm. c/ zákona č. 70/1998 Z.z. (ktorý bol účinný od 1. júla 1998 do 1. januára 2005) je neoprávneným odberom aj odber plynu meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Podľa § 30 ods. 3 tohto zákona pri neoprávnenom odbere plynu je odberateľ plynu povinný uhradiť dodávateľovi plynu škody, ktoré mu neoprávneným odberom spôsobil. Podľa § 30 ods. 4 tohto zákona spôsob výpočtu škody spôsobenej dodávateľovi plynu neoprávneným odberom plynu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad. V zmysle § 1 ods. 3 vyhlášky č. 266/199 Z.z., ktorá je týmto „všeobecne záväzným predpisom“, platí, že ak nie

je možné zistiť celkové obdobie neoprávneného odberu plynu, účtuje sa odber plynu za obdobie od posledného odpočtu meradla.

Názor odvolacieho súdu, že zákon č. 70/1998 Z.z. je založený na princípe subjektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za neoprávnený odber, nie je správny. Najvyšší súd už v rozhodnutí z 27. októbra 2009 sp. zn. 1 Cdo 107/2008 uviedol, že tento zákon v ustanoveniach § 30 ods. 1 a 2 konkretizuje niekoľko skutkových podstát, ktoré označuje za neoprávnený odber plynu, pričom z hľadiska posúdenia druhu zodpovednosti odberateľa plynu za škodu spôsobenú dodávateľovi plynu neoprávneným odberom treba dôsledne rozlišovať, od ktorej skutkovej podstaty neoprávneného odberu dodávateľ plynu odvíja uplatnený nárok na náhradu škody – prichádza totiž do úvahy tak subjektívna zodpovednosť odberateľa plynu (napríklad pri neoprávnenom odbere plynu spojenom s neoprávneným zásahom odberateľa do meradla), ako aj objektívna zodpovednosť, teda zodpovednosť bez zreteľa na zavinenie (napríklad pri neoprávnenom odbere plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii). V prípade objektívnej zodpovednosti odberateľ zodpovedá (už len) za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek.

Zodpovednosť odberateľa plynu za odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, mala teda charakter objektívnej zodpovednosti (bez zreteľa na zavinenie) aj v zmysle zákona č. 70/1998 Z.z.

2.2. Vzhľadom na to, že v konaní sa nad všetky pochybnosti nepreukázalo, že neoprávnený odber plynu bol žalobcom zistený v iný deň, než v ktorom ho konštatovali jeho zamestnanci (20. júla 2005), mala byť zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú dodávateľovi plynu posudzovaná podľa zákona č. 656/2004 Z.z.

V zmysle § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z.z. (účinného od 1. januára 2005 do 1. septembra 2012) neoprávneným odberom plynu je aj odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V zmysle § 59 ods. 2 tohto zákona, odberateľ, ktorý neoprávnene odberal plyn, je povinný nahradiť škodu, ktorá vznikla. Podľa § 59 ods. 3 tohto zákona spôsob výpočtu škody neoprávneným odberom plynu ustanovení všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo. V zmysle § 1 ods. 3

vyhlášky č. 155/2005 Z.z., ktorá je týmto „všeobecne záväzným právnym predpisom“, platí, že ak nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, účtuje sa odo dňa posledného odpočtu meradla do dňa zistenia neoprávneného odberu plynu.

2.3. Možno preto uzavrieť, že oba vyššie citované zákony vychádzali z objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a oba vykonávacie predpisy zhodne určovali, že ak nemožno presne určiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu (o tento prípad ide aj v preskúmvanej veci), odber plynu sa účtuje od posledného dňa odpočtu meradla.

3. Z týchto dôvodov sa dovolací súd stotožňuje s názorom dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. marca 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková